

Anbefaler morfin som førstevalg

Morfin bør være førstevalget blant opioider ved smertelindring hos pasienter med kort forventet levetid, råder Norsk forening for palliativ medisin i nye retningslinjer.

Jan Henrik Rosland, klinikkssjef ved Haraldsplass Diakonale Sykehus, har ledet gruppen som har laget de nye retningslinjene.

– Det finnes flere likeverdige opioider på det norske markedet, og sykehusene har litt forskjellig praksis. I retningslinjene går vi inn for morfin, blant annet fordi den, ulikt de andre preparatene, finnes i flere konsentrasjoner og ulike administrasjonsformer. Når pasientens tilstand endrer seg, kan man da bare endre på administrasjonsformen uten å få problemer med å tilpasse doseringsforholdet, slik man må dersom man bruker et annet opioid, sier han.

Ifølge Rosland kan leger ofte bli for forsiktede når de endrer preparat og ende med gi for lite smertestillende.

Norsk forening for palliativ medisin har laget retningslinjene fordi en stor andel kreftpasienter og andre pasienter i terminalfasen får plagsomme symptomer som smerter, kvalme, obstipasjon, dyspné og delirium. Ønsket er at de nye retningslinjene skal bidra til at alle med langtkommet

uhelbredelig sykdom og døende pasienter skal få god symptomlindring. Rosland påpeker en vanlig feil som retningslinjene tar opp.

– Mange glemmer å samtidig forskrive medikamentell obstipasjonsprofylakse når de gir opioider til en pasient. Disse pasientene er spesielt utsatt for å få obstipasjon, understreker han.

Ved kvalme heter det i retningslinjene at en generelt bør vurdere å gå opp i maksimal tolererbar dose av et medikament før det byttes til et annet. Rosland sier at kvalme kan være vanskelig å behandle, fordi det ofte krever flere medikamenter og ofte i kombinasjon. Under punktet om dyspné viser klinikkssjefen til at det som regel lindres bedre med morfin enn med oksygen, fordi morfin har avslappende og dermed også oksygensparende effekt.

– Leger burde også være mer liberale med å gi lavdose Haldol hvis en pasient i terminalfasen er forvirret, da kan pasienten ofte klarne opp og få et bedre forhold til de pårørende, mener han.

Det er store utfordringer innen palliasjon. Illustrasjonsfoto Colourbox

Rosland sier at det er store utfordringer innen palliasjon, og at smertebehandlingen i dag ikke er optimal.

– Det finnes få gode lærebøker på feltet, og kunnskapen varierer. Så vi håper med disse retningslinjene å samle praksisen i fagmiljøene og gjøre at arbeidet blir mest mulig evidensbasert, sier han.

Cecilie Bakken

cecilie.bakken@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Enklere selvangivelse for personlig næringsdrivende

Fra 2008 (inntektsåret 2007) vil alle personlig næringsdrivende (enkeltpersonforetak) også få selvangivelse som er forhåndsutfylt med opplysninger som skatteetaten mottar fra arbeidsgivere, banker, barnehager etc.

Det vil samtidig bli enklere for personlig næringsdrivende å levere denne selvangivelsen på altinn.no.

Ny selvangivelse

I utgangspunktet vil den nye selvangivelsen vil være lik selvangivelsen for lønnstakere og pensjonister. Den næringsdrivende vil i tillegg få en egen side på selvangivelsen med oversikt over næringsposter. De andre vedleggs-skjemaene (for eksempel næringsoppgave) vil være som før.

Den forhåndsutfylte selvangivelsen for personlig næringsdrivende sendes samtidig som selvangivelsen for lønnstakere og pensjonister, dvs. i begynnelsen av april. Innleveringsfristen for

selvangivelsen for næringsdrivende på papir flyttes fra 31. mars til 30. april. Fristen for levering på altinn.no blir som tidligere 31. mai.

Den nye selvangivelsen for næringsdrivende som mottas per post vil inneholde PIN koder for levering på altinn.no.

Ny leveringsløsning på nett

Samtidig som næringsdrivende får ny selvangivelse lanseres også en betydelig forenklet leveringsløsning på nett.

Hovedmålgruppen for denne løsningen er næringsdrivende som foretar utfylling og innsending av selvangivelse uten bruk av regnskapsfører eller spesielle årsoppgjørprogram.

Nettløsningen inneholder en spesialtil-

passet versjon av selvangivelse og næringsoppgave (gjelder dem som bruker næringsoppgave 1). I næringsoppgaven legges det opp til en trinnvis utfyllingsprosess hvor det tilbys mer hjelp og støtte enn i dagens papir og nettløsninger. Løsningen sørger for automatisk overføring av verdier mellom skjema og at riktig vedleggsskjema blir gjort tilgjengelig når det er behov for detaljering av posten i næringsoppgaven. Løsningen vil automatisk oppdatere selvangivelsen etter hvert som næringsoppgave og vedleggsskjema fylles ut.

Lettere å fylle ut, mer veiledning og automatisk kontroll av opplysninger vil gjøre det langt enklere for personlig næringsdrivende å levere selvangivelsen på altinn.no i 2008.

Nils Muri

nils.muri@skatteetaten.no
Skatteetaten